

Innehåll

Kontakter	1
Övergripande nyheter från Laboratoriemedicin	2
Ändrade rutiner för inlämning av prover på Jourlaboratoriet i Västerås	2
Nyheter från Klinisk kemi	3
Nytt beställningsbart analyspaket: <i>B-Trombocytindices och blodstatus</i>	3
B-TPK i citratblod vid misstanke om pseudotrombocytopeni	3
Nyheter från Klinisk mikrobiologi	4
Förändrat beställningsförfarande för urinodling i Cosmic fr.o.m. 2025-03-12	4
Neuroborrelia analyseras enbart vid pleocytos i CSV	4
CXCL-13 i CSV ska vid annan frågeställning än neuroborrelia skickas till externt lab	5
Lokal analys av TBE antikroppar	5
Ny metod för <i>Candida auris</i> screening av intensivvårdspatienter	6
Aspergillus-antigen beställningsbart i Cosmic	6
Jästsvampodling på vävnad, biopsier och punktat analyseras vid externt lab	6

Kontakter

Kundservice Laboratoriemedicin

021-17 35 50

laboratoriemedicin@regionvastmanland.se

Övergripande nyheter från Laboratoriemedicin

Ändrade rutiner för inlämning av prover på Jurlaboratoriet i Västerås

Laboratoriemedicin strävar efter att uppnå en mer kundvänlig och patientsäker hantering av prover. Ett första steg i detta är att man från och med 2025-03-17 ska lämna alla prover, inklusive mikrobiologi- och patologiprover, i "luckan" på Jurlaboratoriet.

Personalen på Jurlaboratoriet ser till att de prover som ska analyseras på Mikrobiologilaboratoriet respektive Patologilaboratoriet skickas vidare till rätt laboratorium. Denna hantering kommer att innebära en minskad risk för att prover skickas till fel laboratorium med försening av provsvar som följd.

Mattias Karlman
Bitr. verksamhetschef, Laboratoriemedicin Västmanland
Överläkare, medicinskt ledningsansvarig, Klinisk kemi

Anette Kristmansson
Processledare Provlogistik
Laboratoriemedicin

Tania Gunnarsson
Processledare Provlogistik
Laboratoriemedicin

Carolin Norgren
Processledare Provlogistik
Laboratoriemedicin

Nyheter från Klinisk kemi

Nytt beställningsbart analyspaket: *B-Trombocytindices och blodstatus*

Från och med 2025-03-12 blir de två trombocytparametrarna IPF (immature platelet fraction) och MPV (mean platelet volume) beställningsbara i Cosmic.

Trc-B-IPF och Trc-B-MPV kommer att ingå i beställningspaketet *B-Trombocytindices och blodstatus*. När man beställer det får man ett "vanligt blodstatus" och dessa två parametrar. Parametrarna är användbara vid utredning av trombocytopeni då höga värden för IPF och MPV indikerar att benmärgen försöker kompensera en låg halt av trombocyter medan låga värden indikerar att benmärgen är oförmögen att producera nya trombocyter i tillräcklig utsträckning.

Johan Skogö
Specialistläkare Klinisk kemi
Laboratoriemedicin

Angelica Fronda
Processledare Hematologi
Laboratoriemedicin

B-TPK i citratblod vid misstanke om pseudotrombocytopeni

Från och med 2025-03-12 blir det möjligt att beställa trombocyträkning i citratblod i Cosmic.

Normalt tas blodstatus i EDTA-rör. EDTA är en utmärkt antikoagulant som bevarar egenskaperna hos blodstatus för analys, men hos vissa individer kan EDTA orsaka trombocyttaggregation in vitro. Detta fenomen har ingen patologisk betydelse för patienten, men medför att trombocytvärden ej kan svaras ut. När laboratoriet upptäcker sådana aggregat eller kliniker misstänker pseudotrombocytopeni kan komplettering med räkning av trombocyter i citratblod tillämpas.

Trombocyter i citratblod ska endast användas för att ungefärligen värdera trombocythalten hos patienter med EDTA-beroende trombocyttaggregation. Det erhållna värdet ska tolkas med viss försiktighet då trombocythalten i citratblod är mindre stabil än i EDTA-blod.

Johan Skogö
Specialistläkare Klinisk kemi
Laboratoriemedicin

Angelica Fronda
Processledare Hematologi
Laboratoriemedicin

Nyheter från Klinisk mikrobiologi

Förändrat beställningsförfarande för urinodling i Cosmic fr.o.m. 2025-03-12

I Cosmic finns idag två alternativ vid beställning av urinodling; "Urinodling, primärvård" respektive "Urinodling". Skillnaden mellan de två alternativen är att de är kopplade till olika antibiotikapaket, vilket vanligen innebär tillägg av intravenösa behandlingsalternativ för slutenvårdsprover. Beställningsförfarandet har medfört många felbeställningar, vilket resulterat i svar som inte är anpassade efter kundens behov.

Mot bakgrund av detta kommer enbart undersökningen "Urinodling" hädanefter att finnas kvar, medan "Urinodling, primärvård" tas bort ur Cosmic. Sorteringsförfarandet kommer i stället baseras på beställande enhet.

Då bakteriefynd med resistensbestämning svaras ut, kommer prover från slutenvård att besvaras med intravenösa samt per orala antibiotikaalternativ, medan prover från öppenvård i regel endast besvaras per orala preparat. Urinodlingar från slutenvården svaras redan idag ut under helgen, och det nya systemet kommer att underlätta genom en snabbare och mer korrekt sortering av prover på laboratoriet.

Vid frågor vänligen kontakta Rebecka Widerström.

Rebecka Widerström
ST-läkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Anna Hill
Sektionschef Mikrobiologilaboratoriet, MLA
Laboratoriemedicin

Neuroborrelia analyseras enbart vid pleocytos i CSV

Neuroborrelia diagnostik kommer från och med 2025-03-12 inte rutinmässigt att utföras på CSV med normalt cellantal.

Avsaknad av pleocytos i CSV talar starkt emot aktuell neuroborrelia hos immunokompetenta individer och vidare diagnostik avseende neuroborrelios blir i de allra flesta fall onödig. Analysen utförs i dessa fall endast efter särskild begäran från kund.

Provtagning och beställning sker som tidigare: [Borrelia, S-, CSV- - Region Västmanland](#).

Jenny Eriksson
Specialistläkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Maria Bergsten
Processledare Serologi
Laboratoriemedicin

CXCL-13 i CSV ska vid annan frågeställning än neuroborrelia skickas till externt lab
**Vid annan frågeställning än neuroborrelia ska CSV för analys av CXCL-13 skickas till externt lab.
Denna förändring genomförs eftersom referensintervall vid lokal analys av CXCL-13 endast är
anpassade för diagnostik av neuroborrelia.**

Beställning pappersremiss, Remiss 5.

Provtagning sker som tidigare: [CXCL-13 \(B-cell attracting chemokine 1\), CSV- - Region Västmanland](#).

Jenny Eriksson
Specialistläkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Maria Bergsten
Processledare Serologi
Laboratoriemedicin

Lokal analys av TBE antikroppar

**Med start 2025-03-12 analyseras TBE antikroppar (IgG-och IgM-antikroppsserologi) vid
Mikrobiologilaboratoriet i Västerås.**

Analysen utfördes tidigare vid Akademiska sjukhuset men kommer från och med den 12 mars utföras lokalt. Analysen beställs och besvaras i Cosmic. Vid beställning kommer både TBE IgG- och IgM-antikroppar analyseras. Analysen kommer utföras två dagar per vecka, men detta kan komma att ändras beroende på provvolym. Resultat anges kvantitativt för IgG och kvalitativt för IgM. Priset kommer vara detsamma som för tidigare extern analys.

Analysen är förstahandsval vid misstanke om aktuell infektion hos både vaccinerade och icke-vaccinerade. Analysen kan även beställas där bedömning av vaccinationseffekt önskas, men resultatet kan inte användas för immunitetsbedömning.

Snabbtest för TBE IgM är fortsatt beställningsbart under en övergångsperiod, men kommer framöver endast finnas tillgängligt som komplement till serologi när akut svar önskas. Observera att snabbtest endast bör beställas när akut svar krävs. Detta då snabbtest har högre kostnad och alltid kommer kompletteras med serologi.

Andreas Sälléber
ST-läkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Rosanna Skoog
BMA/Sektionsledare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Maria Bergsten
Processledare Klinisk Immunologi/Serologi
Laboratoriemedicin

Ny metod för Candida auris screening av intensivvårdspatienter

Från och med 2025-03-12 kan analysen Candida auris screening beställas.

Screening ska utföras på alla patienter som vårdats på IVA utanför Norden inom de senaste 6 månaderna och läggs in i slutenvården.

Provtagning och beställning: [Provtagningsanvisningar - Region Västmanland](#).

Jenny Eriksson
Specialistläkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Camilla Svensson
Processledare Allmän odling
Laboratoriemedicin

Aspergillus-antigen beställningsbart i Cosmic

Från och med 2025-03-12 beställs den externa analysen Aspergillus-antigen i Cosmic.

Provtagning sker som tidigare: [Aspergillus - Region Västmanland](#).

Jenny Eriksson
Specialistläkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Camilla Svensson
Processledare Allmän odling
Laboratoriemedicin

Jästsvampodling på vävnad, biopsier och punktat analyseras vid externt lab

Från och med 2025-03-12 skickas vävnad, biopsier och punktat för odling av svamp och mögel till externt lab Uppsala för att ytterligare optimera diagnostiken med direktmikroskopi och anrikning. Positiva fynd telefonbesvaras, ange därför telefonnummer på remissen.

Provtagning sker som tidigare: [Svampodling - Region Västmanland](#).

Jenny Eriksson
Specialistläkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Camilla Svensson
Processledare Allmän odling
Laboratoriemedicin